

JAARLIJKS CONGRES – PROFESSIONELE NABIJHEID – 2^E EDITIE

6 december 2018
Jaarbeurs, Utrecht

Het jaarlijks congres over professionele nabijheid staat dit keer in het teken van "zorgzaam communiceren".

Jarenlang werd er vooral gesproken over professionele afstand. De laatste paar jaren is professionele nabijheid weer aan een comeback bezig. Er écht zijn voor mensen mag weer. Sterker nog: het moet!

Want voor het aangaan van een constructieve hulpverleningsrelatie is het noodzakelijk dat mensen zich gezien en gehoord voelen en je vertrouwen. En dat jij hen vertrouwt. Daarnaast laat onderzoek zien dat de kwaliteit van de werkrelatie tussen hulpvrager en hulpverlener een belangrijke voorspeller is van het resultaat dat een hulpverleningstraject uiteindelijk zal opleveren. Voor een kwalitatief goede werkrelatie is zorgzaam communiceren essentieel. Maar hoe zorg je dan dat je écht betrokken bent bij iemand, zonder dat je daarmee over je eigen grenzen of die van je organisatie heen gaat? Hoe win en behoud je het vertrouwen van mensen? Wat zijn de ingrediënten die voor een goed contact, bloei en welbevinden van een hulpvrager kunnen zorgen? En hoe doe je dat wanneer iemand niet om hulp gevraagd heeft, omdat diegene in een bemoeizorgtraject zit of zelfs in de gedwongen hulpverlening? Of als iemand een licht verstandelijke beperking heeft? Hoe voorkom je dat je als gevolg van zogeheten "overdracht" - en op basis van je eigen verleden - iemand anders gaat zien dan diegene daadwerkelijk is? Als dat gebeurt, dan kan het immers met het kwetsbare vertrouwen tussen hulpverlener en hulpvrager snel gedaan zijn.

Op dit congres zullen experts uit wetenschap en praktijk hun inzichten met betrekking tot deze en andere, aanverwante, vragen met de deelnemers delen.

Doelgroep

Het congres is gericht op hbo- en academisch opgeleide hulpverleners, die werken met hulpvragers in de jeugdzorg, de GGZ- en het LVB-domein.

Leerdoelen

- Positieve psychologie gekoppeld aan ingrediënten voor een goed contact, ontwikkeling, bloei en welbevinden van de hulpvrager binnen de hulpverleningsrelatie;
- Empathie en hoe deze in te zetten in de rol van professional;
- Hoe het vertrouwen te winnen en te behouden bij hulpvragers;

- Hoe binnen het terrein van de bemoeizorg en de gedwongen hulpverlening nabijheid en vertrouwen tot stand te brengen;
- Welke extra uitdagingen er zijn om vertrouwen van mensen met een licht verstandelijke beperking te winnen, en hoe met die uitdagingen om te gaan;
- Hoe overdracht en tegenoverdracht te herkennen en in te zetten bij het realiseren van professionele nabijheid.

Programma

09.15 uur Registratie en ontvangst met koffie en thee

10.00 uur Opening congres door dagvoorzitter Dr. Guido van de Luitgaarden

10.15 uur André Heuvelman [Rotterdams Philharmonisch Orkest] - Ludieke opening

11.00 uur Drs. Ard Nieuwenbroek [Orthohulp] - Positieve psychologie

11.45 uur Pauze

12.15 uur Prof. Dr. Joachim Duyndam [UvH] - De inzet van empathie

13.00 uur Lunchbuffet

14.00 uur Deelsessies

Deelsessie 1 A Gerard Loohuis MSc. [Lentis] - GGZ - verbinding

Deelsessie 1 B Dr. Arno Willems [Koraal groep] - LVB - werkrelaties

15.00 uur Pauze

15.30 uur Deelsessies

Deelsessie 2 A Mr. Dr. Goos Cardol [Zuyd Hogeschool] - Gedwongen hulpverlening

Deelsessie 2 B José Koster [Expertise in Ouderschap] - Overdracht en tegenoverdracht

16.30 uur Afsluiting

Sprekers en hun bijdrage

André Heuvelman

Bijdrage: Van ervaring naar professie

André is solotrompettist bij het Rotterdams Philharmonisch Orkest. Daarnaast treedt hij regelmatig op als gastspreker en deelt hij niet alleen zijn levensverhaal, dat geënt is op passie, tegenslag, doorzettingsvermogen en veerkracht, maar vertelt hij ook over zijn inspirerende leven als topmuzikant en innovator bij zijn orkest. De kracht van de combinatie van zijn persoonlijke verhaal en de thema's zoals veerkracht, passie, zelfredzaamheid, innovatie, high performance en menselijk leiderschap, staan daarbij centraal.

André neemt ons op een unieke wijze mee in zijn levensverhaal en laat zien en voelen wat de kracht van kwetsbaarheid betekent. Omdat hij naast zijn verhaal ook trompet speelt, komen zijn woorden en muziek zonder kloppen binnen en raken diep. Op deze ludieke wijze geeft André gestalte aan professionele nabijheid in relatie tot kwetsbaar vertrouwen.

Drs. Ard Nieuwenbroek

Bijdrage: Vallen en opstaan

Ard is contextueel therapeut, communicatietrainer en een praktijkman 'pur sang'. Hij heeft ruime expertise op het gebied van activeren van de (vaak verborgen) kracht in mensen. Daarnaast is Ard auteur en heeft inmiddels 25 boeken op zijn naam staan, die veelal over het onderwerp faalangst gaan.

Het blijft een fascinerende vraag: wat zorgt nu voor een positieve ontwikkeling bij jouw cliënt? Vanuit de positieve psychologie is duidelijk dat de interactie tussen hulpvrager en hulpverlener vaak doorslaggevend is. Zelfs los van de gebruikte methodiek. Tegelijk wordt

het dan spannend: wat betekent dat contact dan als we uitgaan van een werkrelatie tussen subject en subject? Dat we de ander en onszelf niet zien als een object? Nagy, de grondlegger van de contextuele therapie, heeft ooit geïnspireerd door Martin Buber als statement geschreven: 'Healing through meeting'. In deze presentatie verkent Ard de grenzen en de mogelijkheden, onder andere vanuit verhalen uit zijn eigen praktijk. Vallen en opstaan dus...

Prof. Dr. Joachim Duyndam

Bijdrage: Geestelijke weerbaarheid

Joachim studeerde filosofie aan de universiteiten van Utrecht, Nijmegen en Amsterdam. Na zijn afstuderen werkte hij als wetenschappelijk onderwijsmedewerker aan de Faculteit Wijsbegeerte te Nijmegen. Sinds de oprichting van de Universiteit voor Humanistiek (UvH) in 1989 is hij daaraan verbonden, eerst als universitair docent, later als universitair hoofddocent filosofie, in het bijzonder humanistische antropologie, sinds 2010 als bijzonder hoogleraar vanwege de stichting Socrates en sinds 2015 als hoogleraar Humanisme en filosofie. Hij promoveerde op een onderzoek naar empathie en inlevingsvermogen (Denken, passie en compassie).

Wat is empathie en hoe zet je deze in als professional om het vertrouwen te winnen en te behouden bij hulpvragers? Dat is de vraag die centraal staat in de presentatie van Joachim. Hij maakt daarbij ook de verbinding tussen geestelijke weerbaarheid en empathie, narrativiteit en verbeelding om van daaruit academische inhoud te vertalen naar de beroepspraktijk.

Gerard Lohuis MSc.

Bijdrage: Werken vanuit verbinding en betekenisgeving

Gerard is werkzaam als sociaal psychiatrisch verpleegkundige bij Lentis Groningen en richt zich vooral op de sociale psychiatrie, dubbele diagnoses en openbare geestelijke gezondheidszorg. Daarnaast is hij trainer, docent en opleider aan de Hanzehogeschool en redacteur van het tijdschrift Sociale Psychiatrie. Hij is nauw betrokken geweest bij het opzetten van een ambulante crisisteam in Groningen en het project Vangnet & Advies op het gebied van de openbare geestelijke gezondheidszorg.

Hulpverleners zonder betekenis en wederkerigheid in contact is probleem oplossen zonder de gebruiksaanwijzing te kennen: Je weet wat je doet, maar begrijpt het niet. Deze bijdrage helpt je om beter aan te leren sluiten bij wat een cliënt nodig heeft en de cliënt leert zichzelf beter te begrijpen. Een krachtgerichte benadering!

Dr. Arno Willems

Bijdrage: Een goede werkrelatie? Ga dansen en kijk in je spiegel!

Arno is GZ-psycholoog en werkzaam bij het Korraal Expertise Centrum, een multidisciplinair team voor consultatie rond verstandelijke beperking en ernstige gedrags- of psychiatrische problematiek. Daarnaast is hij als consulent werkzaam voor het CCE en als docent/supervisor voor de GZ- en OG-opleiding. Arno is gepromoveerd op het thema bejegening van begeleiders bij ernstig probleemgedrag.

Het is bekend dat een goede werkrelatie erg belangrijk is binnen zorg en behandeling, ook voor mensen met een LVB. Het gaat dan veelal om begrippen als empathie, mentaliseren, echtheid, omgaan met weerstand, motiveren, enz. Er kan ook concreter gekeken worden

naar het interactiegedrag van begeleiders. Arno laat aan de hand van een concrete casus zien hoe bejegening op teamniveau gemeten kan worden en hoe waar nodig te verbeteren.

Mr. Dr. Goos Cardol

Bijdrage: Professionele nabijheid in gedwongen hulpverlening: een vak apart!

Goos is onderzoeker en programmaleider Jeugd bij het lectoraat Sociale Integratie aan de Zuyd hogeschool en werkt daarnaast zelfstandig als trainer en adviseur. Zijn specialisaties zijn jeugdbeschermingsrecht, jeugdstrafrecht, kinderrechten, internationale kinderbescherming en preventie huiselijk geweld.

In deze deelsessie wordt samen met de deelnemers verkend welke aspecten in de hulpverleningsrelatie in het gedwongen kader kenmerkt, zowel vanuit politiek- als uitvoeringsperspectief, waarbij in het bijzonder wordt ingegaan op de transformatiedoelstellingen waarin professionele nabijheid een essentieel element is. De uitvoeringspraktijk biedt hiervoor tal van inzichten. Naast een verkenning worden met elkaar ook concrete handvatten gezocht.

José Koster

Bijdrage: Help!!! Overdracht!

José doceert, traint en coacht (teams) beroepskrachten en studenten in het onderwijs, welzijn en zorg, in de omgang met ouders en leidt projecten op het gebied van werken met ouders en de (onderlinge-) communicatie. Zij heeft ruime ervaring en kennis over o.a. ouderschap & opvoedondersteuning; -migratie; -LVB; -detentie; en -(jeugd-) zorg.

In deze deelsessie onder leiding van José staat ervaren centraal. Zij gaat dieper in op de overdrachtsprocessen die kunnen spelen tussen cliënt en begeleider. Hoe houdt je je staande? De verbinding wordt gemaakt met professionele nabijheid en kwetsbaar vertrouwen.

Dr. Guido van de Luitgaarden

Bijdrage: Dagvoorzitter

Guido is senior onderzoeker bij het lectoraat Sociale Integratie van Zuyd Hogeschool, hoofdredacteur van *Blik op Hulp en pleegouder*. Hij is sinds 2002 werkzaam bij Zuyd Hogeschool en in 2012 promoveerde hij aan de University of Salford (VK) op een proefschrift over oordeels- en besluitvorming van jeugdbeschermers bij vermoedens van kindermishandeling.